

# Patientsäkerhetsberättelse

**gällande skolsköterskors, skolläkares, psykologers och logopeders insatser inom utbildningsförvaltningen och anslutna friskolor i Uppsala kommun**

År 2020

Datum och ansvarig för innehållet

2021-03-01 Christina Stenhammar

Avdelningschef för Barn- och elevhälsa och verksamhetschef enligt  
Hälso- och sjukvårdslagen

---

Denna patientsäkerhetsberättelse omfattar de professioner i skolans elevhälsa som lyder under hälso- och sjukvårdslagen (skolsköterska, skolläkare, psykolog samt logoped) inom Utbildningsförvaltningen samt de friskolor som har avtal med centrala elevhälsan avseende medicinskt ansvar under 2020. Friskolorna Stiftelsen för Uppsala Musikklasser, Uppsala Montessori, Uppsala Waldorf, Uppsala Enskilda skola, Kajan friskola (grundsärskola), samt Katarinaskolan omfattas av det avtalet.

---

## Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet 2021

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

### Mål 1 (2021)

Framtagande av skriftliga rutiner för de medicinska insatserna för elever på skolan som är samhällsplacerade. Målet omfattar även friskolor med avtal.

#### Strategi:

Specialpedagog för Skolsam, informerar om arbetet med samhällsplacerade elever på skolsköterskornas yrkesträff. Efterföljande gruppdiskussion med exempel på hur rutinerna ser ut på skolorna för att centrala elevhälsan om möjligt kan sammanställa ett förslag på rutin. Sprida stödmaterialet SAMS-rutiner (framtaget av Skolverket, Socialstyrelsen och SPSM) för en obruten skolgång för elever som är samhällsplacerade. Likaså informera om de SISAM-rutiner som finns för elever placerade på en SiS-institution.

### Mål 2 (2021)

Väl fungerande rutiner för elevhälsans medicinska insats (EMI) när det gäller uppföljningar och användning av bevakningsfunktioner i journalsystem, samt när det gäller att skriva sammanfattningar i elevernas journaler. Målet omfattar även friskolor med avtal.

#### Strategi:

Kollegialt lärande med goda exempel vid yrkesträffar samt klargöra rutinerna avseende innehåll och omfattning för sammanfattning i journal. Vid journalgranskning inför verksamhetsbesök, uppmärksamma och återkoppla till berörd person vid upptäckt avvikelse.

### Mål 3 (2021)

Logopedernas webbhandbok lanseras under året.

#### Strategi:

Utvecklingsledare i samarbete med samordnande logoped arbetar med att utveckla handboken.

### Mål 4 (2021)

Väl fungerande rutiner för avvikelsehanteringen i Prorenata.

#### Strategi:

Utvärdera, analysera och utveckla hanteringen av avvikelser i Prorenata, till exempel behöver handhavandet i Prorenata gällande inkommen avvikelse från annan vårdgivare och avvikelser gällande arkiverade elever förbättras.

### Mål 5 (2021)

Rutinen för verksamhetsbesök för psykologer och logopeder återupptas. För psykologerna genomförs ca tio besök under året och för logopederna ca fem.

---

### **Strategi:**

Samordnande psykolog och logoped genomför verksamhetsbesök digitalt enligt fastställd rutin.

### **Ansvar för patientsäkerhetsarbetet**

*SFS 2010:659,3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1*

### **Vårdgivare**

Den som bedriver hälso- och sjukvård är enligt lagens mening vårdgivare, och med det följer vissa skyldigheter. Skolans huvudman, tillika vårdgivaren, ska med stöd av verksamhetens ledningssystem planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Vårdgivaren är enligt hälso- och sjukvårdslagen skyldig att utse en verksamhetschef som har det samlade ledningsansvaret för hälso- och sjukvårdsverksamheten. Om verksamhetschefen inte själv är medicinskt kunnig, måste någon annan få i uppdrag att utföra vissa ledningsuppgifter. Det är **skolans** huvudman som är ytterst **ansvarig** för elevhälsan.

Vårdgivare för de kommunala skolorna är utbildningsnämnden. Varje ansluten fristående skola är huvudman för sin egen verksamhet. Verksamhetschefen på centrala elevhälsan har det medicinska ansvaret enligt HSL för de friskolor som har avtal för det.

### **Avtal för friskola gällande webbhandbok, fortbildning, support och skolläkartjänster, medicinskt ledningsansvar**

Inom den medicinska elevhälsan utses MLA (medicinskt ledningsansvarig) när verksamhetschef enligt HSL inte har formell hälso- och sjukvårdskompetens. Verksamhetschef "uppdrar ledningsuppgifter" till annan att utföra dennes ledningsuppdrag. I avtalet ingår:

- Abonnemang på Uppsala kommuns Webbhandbok för Elevhälsans medicinska inriktning. Åtkomst, uppdateringar och support ingår.
- Kompetensutveckling.
- Informationstjänst via e-post(nyhetsbrev) med aktuell information om riktlinjer.
- Råd och stöd-funktion via telefon och mejl.
- Introduktionsutbildning för nyanställd skolsköterska.
- Medicinsk bedömning av elevers skolrelaterade problem och medicinsk bedömning vid förmodad NPF-problematik samt konsultation/handledning riktad till skolsköterska.
- Skolläkarmottagning som äger rum på skolan om inget annat överenskommit.

Medicinskt ledningsansvar (MLA) innefattar kvalitetssäkring gällande:

- Läkemedelshantering.
- Hygienrutiner.
- Remisshantering.
- Bas- och vaccinationsprogrammet.
- Dokumentation i den medicinska journalen.

- 
- Anmälan till vårdgivare och Socialstyrelsen (lex Maria).

### **Verksamhetschef enligt HSL**

Verksamhetschef enligt HSL (hälso- och sjukvårdslagen) för de kommunala grund-, grundsär-, gymnasie- och gymnasiesärskolorna är Christina Stenhammar. Verksamhetschefen ansvarar för att alla medarbetare har rätt behörighet och kompetens, får fortlöpande fortbildning, ansvar och befogenheter för att bedriva en god vård. Dessutom är det verksamhetschefen som planerar, engagerar, leder, kontrollerar, dokumenterar, redovisar resultat och följer upp patientsäkerhetsarbetet. Utöver verksamhetschefen är det tillsynsmyndigheten IVO (inspektionen för vård och omsorg) som elever, vårdnadshavare och medarbetare kan vända sig till när det gäller frågor som rör verksamheten.

Varje ansluten friskola har en egen utsedd verksamhetschef, men har, enligt avtal, uppdragit det medicinska ansvaret till verksamhetschef för Centrala elevhälsan. Det medicinska ansvaret omfattar endast skolsköterskor på de fristående skolorna.

Under perioden 1 mars till 31 december 2020 delegerades ansvaret för avvikelsehantering samt del av det medicinska ansvaret till samordnande skolsköterska och skolläkare. Vad som delegerats och till vem finns dokumenterat.

### **Elevhälsans medicinska insats (EMI)**

Inom utbildningsförvaltningen arbetade 63 skolsköterskor, 48 inom grundskolan och 15 inom gymnasieskolan och tre skolläkare (totalt 1,8 tjänst) under 2020. Sex friskolor hade avtal som innebär att verksamhetschefen har det medicinska ansvaret.

Skolsköterskans uppdrag är bland annat att erbjuda hälsobesök enligt Vägledningen för elevhälsan (Skolverket & Socialstyrelsen, 2016).

Vaccinationer erbjuds enligt det allmänna vaccinationsprogrammet för barn samt kompletterande vaccinationer till ofullständigt vaccinerade elever.

Skolläkarens uppdrag är bland annat att samverka med skolsköterskan gällande program för hälsobesök och vaccinationer, ansvara för bedömningar och ordination av kompletterande vaccinationer, samt ha skolläkarmottagning gällande tex NPF, tillväxtbedömning, skoliosbedömning, psykisk ohälsa mm. I skolläkarens uppdrag ingår också att delta i skolornas elevhälsoteamsmöten vid ett par tillfällen varje läsår.

Varje fristående skola har en anställd skolsköterska som ingår i samma nätverk och följer samma rutiner som de kommunalt anställda skolsköterskorna.

### **Elevhälsans psykologiska insats**

---

Inom utbildningsförvaltningen arbetade totalt 35 psykologer under 2020 (25 psykologer inom grundskolan, en inom grundsärskolan, fem inom gymnasiet, tre i centrala elevhälsan samt en psykolog inom förskolan). Psykologens uppdrag omfattar insatser på samtliga nivåer inom verksamheten; individ-, grupp- och organisationsnivå. Psykologen genomför också utredningar och bedömningar i samband med tex remisser och skolformsbedömning.

Förskolans psykolog ger handledning och fortbildning till pedagoger utifrån uppdrag från förskolans rektorer.

För skolor som tillfälligt saknar skolpsykolog finns möjlighet att köpa in tjänster från upphandlad psykolog. Centrala elevhälsan har avtal med två psykologer som huvudsakligen får uppdrag i form av utredningar. Dessa psykologer dokumenterar i Prorenata och följer verksamhetens rutiner.

Vad gäller eventuellt anställda psykologer i friskola är de inte anslutna till den kommunala verksamheten, dvs de ingår inte i samma nätverk eller följer samma rutiner som de kommunalt anställda psykologerna.

### **Logoped**

Inom utbildningsförvaltningen arbetade 22 logopeders under 2020. Av dessa tjänstgjorde 13 logopeders inom grundskolan (varav tre inom resursenheten Pilskolan som tar emot elever med språkliga svårigheter eller hörselnedsättning), en inom grundsärskolan, en inom gymnasieskolan, en logoped inom förskolan samt sex logopeders (fem tjänster) inom centrala elevhälsan.

Skollogopedernas uppdrag varierar. Skollogopeden kan arbeta med direkta insatser på individ- och gruppnivå liksom handledning och fortbildning av personal. Logopeden kan också arbeta på organisatorisk nivå, tex stötta pedagogerna i språkutvecklande arbetssätt.

Logoped inom förskolan arbetar halva sin tid gentemot förskolor med språk-, tal- och hörselavdelningar. Arbetet innebär att ge enskilda barn språklig träning och stimulans samt att handleda pedagoger i arbetet. Övrig tid ges handledning och fortbildning till andra förskolor på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Uppdraget för centralt anställda logopeders är att genom fortbildning verka för tidiga insatser, samt att genom konsultation och handledning ge stöd till skolans personal i arbetet kring elever med språkliga svårigheter, läs- och skriv-och räknesvårigheter, selektiv mutism eller andra kommunikativa svårigheter.

Under 2020 påbörjades en fortbildningsserie för lärare i förskoleklass kring språkutvecklande arbete. Logopederna har tagit fram ett antal filmer som

---

kan vägleda lärare både teoretiskt och praktiskt i arbetet med att utveckla elevernas språkliga förmåga.

När det gäller utredningar så begränsades uppdraget till att från och med höstterminen 2020 erbjuda insats för elever från årskurs 6 med frågeställningen dyslexi /dyskalkyli.

Kvarstående utredningarna från 2019 slutfördes under vårterminen 2020 och elever som väntat ibland upp till ett år fick sina utredningar gjorda.

Inom centrala elevhälsan fanns fram till årsskiftet 2020 - 2021 en tjänst som även fristående huvudmän kunde använda sig av.

Vad gäller eventuellt anställda logopedier i friskola är de inte anslutna till den kommunala verksamheten, dvs de ingår inte i samma nätverk eller följer samma rutiner som de kommunalt anställda logopederna.

## Rutiner för egenkontroll

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Egenkontroll innebär att genom systematik följa upp och utvärdera samt kontrollera att verksamheten bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i ledningssystemet (SOSFS 2011:9). Egenkontroll inom elevhälsans hälso- och sjukvård innefattar: - verksamhetsbesök hos skolsköterskor, skolläkare, psykologer och logopedier, journalgranskning, logguppföljningar inom journalsystemet, kvalitetsberättelse och patientsäkerhetsberättelse.

Typ av egenkontroll	Innehåll	Frekvens
Webbenkät	Frågor för medarbetaren att besvara om det administrativa arbetet, dokumentation, journalhantering, utrustning, lokal, fortbildning och samverkan. För skolsköterskor innefattar webbenkäten /egenkontrollen även frågor om hygien- och läkemedelsrutiner, samt om de är i fas med sin planering utifrån årshjul.	Vartannat år.
Verksamhetsbesök	Diskussion och tillsyn av samma fokusområden som i webbenkäten med tillägg av journalgranskning, granskning av journal- och läkemedelsskäl samt samtal kring uppdraget. Återkoppling till ansvarig rektor.	Vart tredje år. Vid behov genomförs riktade besök.

Logguppföljning	Logguppföljningar av alla journal-systemets användare.	Varje månad.
Avstämning årshjul för skolsköterskor	Syftet med avstämningen är att säkerställa genomförandet av gällande program för hälsobesök och vaccinationer.	December/januari (de år webbenkät ej genomförs), samt i slutet av vårterminen
Avstämning HSL-insatser för psykolog, logoped, skolläkare	Syftet med avstämningen är att säkerställa att riktlinjerna kring journalföring följs.	December/januari de år webbbanken inte genomförs.

## Vilka åtgärder som genomförts 2020 för ökad patientsäkerhet

*SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1–2*

### Mål 1 (2020)

Dokumenterade riktlinjer och rutiner är implementerade bland skolsköterskor, skolläkare, psykologer och logopedier.

#### Genomförd åtgärd:

I nyhetsbrev, samarbetsrum och i samband med yrkesträffar har elevhälsans professioner informerats om nya riktlinjer och rutiner. Webbhandbok för psykologerna lanserades i december 2020. Därmed har både EMI och den psykologiska insatsen en väl tillgänglig handbok som uppdateras kontinuerligt enligt årshjul. Logopedernas handbok är under framtagande och målsättningen är att denna blir klar under 2021.

### Mål 2 (2020)

Utreda möjligheten att använda funktionsbrevlåda i Prorenata för avvikelshantering.

#### Genomförd åtgärd:

I samarbete med leverantören för Prorenata har ett kontaktformulär tagits fram och funktionsbrevlådan har aktiverats. I systemet finns mallar för utredning, åtgärd och uppföljning.

Från och med höstterminen 2020 används Prorenata för all avvikelshantering inom centrala elevhälsan, vilket har medfört bättre överblick och struktur vad gäller inrapporterade avvikelser.

För elever med skyddade personuppgifter eller avvikelser som gäller annan vårdgivare sker hanteringen fortsatt i pappersform.

### Mål 3 (2020)

---

EMI: Säkerställa ett patientsäkert genomförande och ett bra informationsmaterial (till medarbetare och vårdnadshavare) när det gäller införande av HPV-vaccination för pojkar i årskurs 5.

**Genomförd åtgärd:**

Workshop med Folkhälsomyndigheten kring informationsmaterial för HPV pojkar och flickor.

## Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

*SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §*

Skolsköterska, skolläkare, psykolog och logoped ansvarar för att identifiera och rapportera händelser till centrala elevhälsan som kan innebära en risk för tillbud.

Ansvarig för avvikelshantering i samråd med verksamhetschef har ansvarat för bedömning och riskanalys. Ansvarig för avvikelshantering har ansvarat för att åtgärder vidtagits.

Ansvarig för avvikelshantering, koordinator och utvecklingsledare i samråd med verksamhetschef sammanställer och återför resultat och åtgärder för avvikelshandling till ovan nämnda professioner.

## Rutiner för händelseanalyser

*SFS 2010:659, 3 kap. 3§*

Nedan beskrivs den process centrala elevhälsan använder för att utreda händelser som medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada.

	<b>Risk- och händelseanalys</b>
Steg 1	Initiera analys
Steg 2	Samla in fakta och beskriv analysområde
Steg 3	Identifiera och bedöm risker
Steg 4	Identifiera bakomliggande orsaker
Steg 5	Föreslå åtgärder och metod för uppföljning
Steg 6	Skriv slutrapport
Steg 7	Besluta om åtgärder
Steg 8	Utvärdera och följ upp åtgärder

## Informationssäkerhet

*HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§*



---

Under 2020 har behovs- och riskanalyser genomförts av utvecklingsledare, koordinator och samordnande skolsköterska gällande HLS-professionernas arbete via Teams, Inera och Prorenatas funktion säkert videomöte.

Logguppföljning är en viktig del av centrala elevhälsans arbete avseende patientsäkerhet. Varje månad genomför objektspecialister för datajournalssystemet Prorenata logguppföljningar av alla journalssystemets användare. Vid avvikande logg kontaktas vederbörande och verksamhetschef informeras.

Inför verksamhetsbesök genomförs journalgranskning i syfte att säkerställa att eleven fått fullständiga hälsobesök och vaccinationer (EMI) enligt gällande program samt att säkerställa ett korrekt handhavande av journaler och dokumentation. Dokumentationsspråk i journalen, bevakningar/uppföljningar samt remisshantering diskuteras i samband med verksamhetsbesök.

## **Samverkan för att förebygga vårdskador**

*SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §*

En samarbetsrutin som numera är ett ViS-dokument (Vård i Samverkan) om samverkan efter att en NPF- utredning genomförts, har fastställts av Hälsa, vård, stöd och omsorg (HSVO) och ska implementeras i verksamheterna.

Under 2020 påbörjades ett samarbete mellan Regionens barnhälsovård (BHV), centrala enheten för spärrar och återsökning (CESÅ) och centrala elevhälsan för att utarbeta och implementera en ny rutin som innefattar att BVC journalen ska inhämtats från CESÅ istället för från varje enskild BVC. Denna rutin gäller från augusti 2021.

Centrala elevhälsan har även genomfört möten med syfte att se över gällande rutiner samt vid behov uppdatera dessa, med COSMOS asyl och integrationshälsan i Uppsala, Barnspecialistmottagningen/ överviktsenheten samt ögonmottagningen. En uppdaterad riktlinje när det gäller skolsköterskornas synundersökning av elever har tagits fram tillsammans med synpedagog på centrala elevhälsan.

## **Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter**

*SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §*

Skolsköterska, skolläkare, psykolog samt logoped rapporterar risker och händelser som har eller hade kunnat medföra en vårdskada till ansvarig för avvikelshantering och rektor/enhetschef. Ansvarig för avvikelshantering ansvarar för risk- och händelseanalys, åtgärder, tidsplan och

eventuell lex Maria anmälan. Resultat och åtgärder återförs till verksamheten för att förebygga framtida vårdskador.

I samband med att patientsäkerhetsberättelsen är klar, redovisas inkomna aidentifierade avvikelser och fördjupade diskussioner förs med respektive profession.

Uppsala kommun har ett webbformulär för synpunkts- och klagomålshantering. Samtliga inkomna klagomål och synpunkter ska diarieföras och utredas.

### Sammanfattning av inrapporterade avvikelser 2020

Profession/kod	1	2	3	4	5	6	7	8
EMI	1	29	15	21	3	0	0	5
EMI friskola MLA	1	3	0	0	0	0	0	0
Logoped	0	0	2	0	0	0	0	1
Psykolog	0	2	1	2	1	0	0	0

Koder:

1. Handhavande av läkemedel/vaccin
2. Undersökning/behandling/utredning
3. Journalhantering
4. Journaldokumentation
5. Informationshantering/sekretess
6. Bemanning/kompetens
7. Bemötande
8. Övrigt

Under år 2020 inkom 83 avvikelser från de professioner som lyder under HSL inom Uppsala kommun. Detta är en ökning från föregående år då det inkom 58 avvikelser.

Fyra avvikelser inkom från friskolor som har avtal om medicinskt ledningsansvar (MLA) med centrala elevhälsan.

74 avvikelserapporter har inkommit för elevhälsans medicinska insats, sex stycken har inkommit från elevhälsans psykologiska insats, samt tre avvikelser från den logopediska verksamheten.

Externa avvikelser är sådana som identifierats inom vår verksamhet men som har inträffat hos annan vårdgivare. Dessa avvikelser utreds inte av centrala elevhälsan utan förs vidare till aktuell vårdgivare, till exempel BUP, vårdcentraler/BVC och skolor i andra kommuner. Under 2020 inkom 58 avvikelser som återkopplades till olika vårdgivare.

Aktuella åtgärder har vidtagits samt risk- och händelseanalys har genomförts för varje enskild avvikelse.

### Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

Fram till augusti 2020 dokumenterades inkomna avvikelser i aidentifierad form i en Excel fil för respektive profession. Avvikelserna kodades enligt förutbestämda kategorier (se föregående tabell). Från och med augusti 2020 sker avvikelshanteringen i journalsystemet Prorenata.

---

Ansvarig för avvikelshantering bedömer, analyserar och beslutar enligt metoden under rubriken *Rutiner för händelseanalyser*. I samband med sammanställning av patientsäkerhetsberättelse analyseras inkomna händelser för att kunna se mönster eller trender som indikerar brister i verksamheten.

## **Samverkan med patienter och närstående**

*SFS 2010:659 3 kap. 4 §*

Elev och vårdnadshavare är alltid delaktiga när insatser planeras och genomförs inom elevhälsan. Alla insatser återkopplas och följs upp tillsammans med vårdnadshavare och elev. Vid vissa insatser inhämtas skriftligt samtycke.

## **Resultat**

*SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3*

### **Avstämningar**

Under december genomfördes en Forms-enkät med frågor gällande olika delar av professionernas HSL-arbete för att säkerställa att rutiner följs.

### **EMI**

Ett övergripande resultat av avstämningar gällande skolsköterskornas och skolläkarnas insatser inom HSL är att professionerna huvudsakligen dokumenterar enligt riktlinjer och att hälsobesök och vaccinationer erbjuds och utförs enligt årshjulet.

Arbetet har under året påverkats av Covid-19 pandemin på så sätt att sjukdom hos elev/skolsköterska har påverkat möjlighet att delta/genomföra hälsobesök, uppföljningar, läkarbesök och vaccinationer.

Både i grundskolan, men framför allt på gymnasiet, där det helt eller delvis bedrivits distansundervisning, kan möjligheten för elever att komma på sina erbjudna hälsobesök och uppföljningar, ha påverkats negativt med risk för att eventuella hälsoproblem inte kunnat uppmärksammas i ett tidigt skede.

### **Psykologer**

Ett övergripande resultat av avstämningar gällande psykologernas insatser inom HSL är att professionen huvudsakligen dokumenterar enligt riktlinjer. Det kan dock vara svårt att hinna signera utlåtanden inom 14 dagar, då det ofta sker efter återgivning av resultat. Det förekommer också att journalföring sparas till lov eller slutet av veckan, vilket inte rekommenderas. Däremot bedöms inte sparande av testprotokoll för att skanna in vid senare tillfälle som en patientsäkerhetsrisk.

### **Logoped**

Ett övergripande resultat av avstämningar gällande logopedernas insatser inom HSL är att professionen huvudsakligen dokumenterar enligt riktlinjer.

---

Det kan dock vara svårt att hinna signera utlåtanden inom 14 dagar, då det ofta sker efter återgivning av resultat. Det förekommer också att journalföring sparas till lov eller slutet av veckan, vilket inte rekommenderas.

Pandemin har påverkat logopeders arbete genom att återkoppling till skolor har skett genom telefon vilket är betydligt svårare än vid ett fysiskt möte.

## **Avvikelser**

### **EMI**

Avvikelserna inom elevhälsans medicinska insats handlade främst om uteblivna hälsobesök, vaccinationer och uppföljande hälsoundersökningar (kod 2). Journaler har inte begärts in från tidigare skola eller BVC. Det har saknats bevakningar och sammanfattningar vid skolbyte eller vid mottagande av ny elev.

Fel dosnummer har angivits vid vaccination och utebliven uppföljning av skickade remisser har förekommit och föranlett att dessa rutiner har förtydligats vid ordination av vaccination och avslut av tjänst.

Missade insatser drabbar i högre grad elever som är nyinflyttade, byter skola ofta och även de som har skyddad identitet. Rutiner kring elever med skyddad identitet finns men behöver fortsatt implementeras och utvecklas på skolorna för att skolsköterskan ska få kännedom om elever som har skyddad identitet och därmed inte finns med på klasslistor. Missade insatser påverkas även om det har varit täta skolsköterskebyten på kort tid.

### **Psykologer**

Inom elevhälsans psykologiska insats rör avvikelserna främst bristande journaldokumentation, tex bristfälliga journalanteckningar. Även uteblivna uppföljningar har förekommit.

BUP har inkommit med avvikelser till centrala elevhälsan kring att elevhälsosteam inte har bedömt att det finns behov av att remittera till BUP för vidare utredning av elever.

### **Logopeder**

Från logopederna inkom två avvikelser. Den ena rörde utlåtande från utredning som postades men aldrig nådde vårdnadshavaren och den andra rörde brister i journalhantering.

### **Återkoppling till professionerna och nämnd**

Verksamhetschef för hälso- och sjukvårdslagen tillika avdelningschef Barn- och elevhälsa återkopplar inkomna avvikelser under 2020 till respektive yrkesgrupp. I samband med det förs en diskussion om hur vi kan förebygga liknande incidenter framöver.

Även resultat av genomförda verksamhetsbesök återkopplas till respektive yrkesgrupp i de fall informationen är av allmängiltig betydelse för professionen. Inom elevhälsans medicinska insats genomfördes 30 verksamhets-

---

besök under 2020. Inga verksamhetsbesök genomfördes för professionerna psykologer och logopedier under året.

Patientsäkerhetsberättelsen rapporteras till nämnd under våren 2021, detta enligt patientsäkerhetslagen.

### **Pandemins påverkan på patientsäkerheten**

Under år 2020 präglades verksamheterna i hög grad av pandemin covid-19, det medförde stora omställningar av verksamheten och anpassningar av gällande riktlinjer.

Under pandemin fortsatte det förebyggande och hälsofrämjande arbetet med målet att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Eleverna har fortsatt haft tillgång till elevhälsa.

Nya rutiner har varit nödvändiga att införa på skolorna för att följa gällande restriktioner och för att förhindra smittspridning. Eleverna har kunnat erbjudas vaccinationer enligt gällande barnvaccinationsprogram, hälsobesök och uppföljningar.

Både i grundskolan, men framför allt på gymnasiet, där det helt eller delvis bedrivits distansundervisning, kan möjligheten för elever att komma på sina erbjudna hälsobesök och uppföljningar, ha påverkats negativt med risk för att eventuella hälsoproblem inte kunnat uppmärksammas i ett tidigt skede.

De största riskerna för patientsäkerheten kopplat till pandemin har varit fördröjning av hälsobesök och uppföljningar av hälsokontroller eller kring psykisk ohälsa. Det finns en risk för att fördröjningar gällande psykologers och logopeders utredningar, återgivningar och eventuella remisser kan ha skett.

Det har varit en ökad frånvaro hos både elever och personal utifrån gällande riktlinjer att stanna hemma vid minsta symtom, oro och rädsla att bli smittad, riskgruppstillhörighet mm, vilket också kan ha medfört fördröjning gällande elevhälsans insatser.

Under en del av våren 2020 var några av gymnasieskolsköterskorna utlånade till äldreförvaltningen för att stötta i sjuksköterskearbetet på särskilda boenden pga. sjukskrivningar utifrån pandemin. Inför utlåningen av skolsköterskor togs en prioriteringslista fram och det medförde att det under den perioden enbart utfördes prioriterade uppgifter på dessa skolsköterskors skolor.

Under året har frågor kring hur HSL-personal kan ha möten både internt och externt aktualiserats. Med anledning av detta togs riktlinjer fram för digitala säkra möten. Det finns idag ingen godkänd säker digital videofunktion för genomförande av hälsobesök eller uppföljningar för EMI's personal, varför besöken genomförs fysiskt med avstånd eller över telefon.

---

Uppsala den 1 mars 2021

Christina Stenhammar  
Avdelningschef Barn och elevhälsa